I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

ZALECENIA

RADA

ZALECENIE RADY
z dnia 5 kwietnia 2022 r.
w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2022/C 157/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 165 i 166,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. W dniu 15 września 2021 r. przewodnicząca Komisji Europejskiej ogłosiła w orędziu o stanie Unii Europejskiej ([1]) zamiar Komisji Europejskiej, aby ogłosić rok 2022 Europejskim Rokiem Młodzieży, ponieważ „poświęcając młodym ludziom ten rok, docenimy ich wielkie poświęcenie dla innych". Cele Europejskiego Roku obejmują m.in. „wspieranie osób młodych w lepszym zrozumieniu różnych możliwości, jakie oferują im polityki publiczne na poziomach unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, oraz aktywne promowanie tych możliwości, aby wspierać ich rozwój osobisty, społeczny, ekonomiczny i zawodowy w zielonym i cyfrowym świecie sprzyjającym włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym dążeniu do usuwania pozostałych przeszkód na drodze do tego rozwoju" ([2]).

2. Jak wskazano w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie wpływu COVID-19 na młodzież i sport (2020/2864 (RSP)) ([3]), młodzi ludzie od początku angażują się w działania dyktowane solidarnością, odpowiadające na potrzeby ich społeczności w świetle pandemii COVID-19, od prowadzenia kampanii informacyjnych po pracę na pierwszej linii frontu w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności oraz inne inicjatywy wolontariackie.

3. Poprzez wolontariat w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności i innych programów młodzi ludzie realizują preambułę Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w której sygnatariusze podkreślili pragnienie pogłębienia solidarności między narodami Europy, art. 2 TUE, w którym solidarność wymieniono jako jedną z wartości wspólnych państwom członkowskim, a także art. 3 TUE, w którym zapisano, że celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów Ich wolontariat w zakresie pomocy humanitarnej przyczynia się do promowania pokoju w Europie i na świecie oraz do poszanowania godności ludzkiej i praw człowieka.

([1]) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_pl_0.pdf
([2]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022) (Dz.U. C 462 z 28.12.2021, s. 1).
([3]) Teksty przyjęte – Wpływ COVID-19 na młodzież i sport – środa, 10 lutego 2021 r. (europa.eu)

4. Doświadczenia zebrane w wyniku wolontariatu europejskiego (1996–2018) i Europejskiego Korpusu Solidarności, choć pozytywne, wskazują na potrzebę dalszego ułatwiania wolontariatu transnarodowego, zwłaszcza jeśli chodzi o młodych ludzi o mniejszych szansach. W tym kontekście Rada wezwała do przeglądu zalecenia Rady z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej (zwanego dalej „zaleceniem Rady z 2008 r."), aby zwiększyć potencjał europejskich programów na rzecz młodzieży w zakresie docierania do młodych ludzi i pomagania w budowaniu społeczności ([4]). Zostało to wyrażone w szczególności w załączniku 4 dotyczącym planu prac służących realizacji strategii UE na rzecz młodzieży w latach 2019-2027. Ponadto także Komisja odniosła się do przeglądu zalecenia Rady z 2008 r. w sprawozdaniu z dnia 14 października 2021 r. w sprawie realizacji strategii UE na rzecz młodzieży ([5]).

5. Większość kwestii poruszonych w zaleceniu Rady z 2008 r. ma nadal zasadnicze znaczenie, została więc w niniejszym wniosku zachowana. Aktualizacja zalecenia Rady z 2008 r. stała się konieczna ze względu na szereg zmian, które nastąpiły od 2008 r. Duże znaczenie miało zwłaszcza uruchomienie Europejskiego Korpusu Solidarności w 2016 r. oraz utworzenie nowych krajowych programów i działań wolontariackich, również z elementami transnarodowymi ([6]), które czasami oferują młodym ludziom bardzo podobne możliwości. W strategii Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027 ([7]) wezwano państwa członkowskie i Komisję, aby w ramach swoich kompetencji dążyły „do komplementarności i synergii unijnych instrumentów finansowania z systemami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi".

6. W ocenie strategii UE na rzecz młodzieży oraz zalecenia Rady z 2008 r ([8]). uznano, że potrzeba włączenia do działań osób ze środowisk defaworyzowanych stała się w 2015 r. kwestią bardziej naglącą niż miało to miejsce w 2008 roku. Wśród pozostałych potrzeb, które dostrzeżono, lecz których nie objęto działaniami w ramach zalecenia z 2008 r., znalazło się zapewnienie lepszej jakości projektów wolontariackich i stworzenie organizacjom możliwości zwiększania ich zdolności oraz lepsze monitorowanie wdrażania zalecenia. Grupa ekspertów przedstawiła dalsze zalecenia polityczne ([9]) dotyczące także dzielenia się wiedzą i tworzenia sieci kontaktów, dostępu do wolontariatu, przeszkód administracyjnych, świadomości, uznawania wolontariatu, wolontariatu cyfrowego oraz kontekstu środowiskowego, które posłużyły do opracowania proponowanego zalecenia.

7. Od 2008 r. wpływ sytuacji kryzysowych, na przykład zakłócających transgraniczną fizyczną mobilność wolontariuszy, jest ogromny. Pandemia COVID-19 uwypukliła, jak ważne jest stałe zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony oraz fizycznego i psychicznego zdrowia wszystkich uczestników, a także przygotowanie się na zarządzanie potencjalnymi skutkami nieprzewidzianych okoliczności. Ponadto przez długi czas pojęcie „wolontariatu transnarodowego" odnosiło się w praktyce wyłącznie do działań obejmujących fizyczną mobilność wolontariuszy. Wraz z postępem technologicznym i pod wpływem pandemii COVID-19 pojawiły się jednak w tym obszarze nowe tendencje. Okazało się, że wolontariat cyfrowy może stanowić uzupełnienie fizycznej mobilności lub być dla niej alternatywą w przypadku młodych ludzi, którzy nie mogą podróżować. Swoją rolę w stawianiu czoła wyzwaniom demograficznym naszego społeczeństwa wyraźnie pokazał także międzypokoleniowy wymiar wolontariatu. Rozwiązanie prob-

([4]) Dz.U. C 456 z 18.12.2018, s. 1.

([5]) Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie realizacji strategii UE na rzecz młodzieży (2019–2021), COM/2021/636 final.

([6]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/888 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Europejski Korpus Solidarności". Działania wolontariackie mogą odbywać się w krajach spoza UE:
– zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/888: wolontariat w zakresie „uczestnictwa osób młodych w działaniach solidarnościowych" „może mieć miejsce w państwie innym niż państwo zamieszkania uczestnika (zwany dalej »wariantem transgranicznym«) lub w państwie zamieszkania uczestnika (zwany dalej »wariantem krajowym«)". Państwem innym niż państwo zamieszkania uczestnika może być państwo trzecie stowarzyszone z programem lub inne państwo uczestniczące;
– zgodnie z art. 10 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/888 „wolontariat w ramach Europejskiego Ochotniczego Korpusu Pomocy może mieć miejsce jedynie w tych regionach państw trzecich, w których odbywają się działania i operacje pomocy humanitarnej oraz nie toczą się międzynarodowe ani wewnętrzne konflikty zbrojne".
Ponadto, art. 2 ust. 3 przewiduje, że uczestnictwo w programie otwarte jest także dla osób, które „legalnie przebywa[ją] w państwie członkowskim, państwie trzecim stowarzyszonym z Programem lub w innym państwie uczestniczącym, na mocy niniejszego rozporządzenia".

([7]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=PL

([8]) Ocena strategii UE na rzecz młodzieży oraz zalecenia Rady w sprawie mobilności młodych wolontariuszy, 2016.

([9]) „Promowanie mobilności młodych wolontariuszy oraz solidarności transgranicznej – praktyczny zestaw narzędzi dla podmiotów aktywnych w dziedzinie młodzieży oraz zalecenia dla decydentów politycznych", opracowany przez grupę ekspertów powołaną przez Komisję Europejską w celu wsparcia procesu przeglądu zalecenia Rady z 2008 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy, 2021 r. (prace prowadzone od września 2019 r. do września 2020 r.).

lemów środowiska i zmiany klimatu należy do priorytetów programu politycznego UE i także powinno znaleźć odzwierciedlenie w działaniach dotyczących mobilności transnarodowej.

8. W komunikacie w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r ([10]).podkreślono znaczenie włączenia społecznego, a także jakości i uznawania doświadczeń transgranicznych w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. Gwarancja jakości dostępnej oferty oraz zapewnienie uczestnikom odpowiedniego wsparcia na każdym etapie wolontariatu są niezbędne do tego, aby działania wolontariackie przyniosły korzyści zarówno społecznościom, jak i młodym wolontariuszom.

9. W rezolucji Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) Rada potwierdziła w obszarze priorytetowym 1 tych strategicznych ram, że „[w]spieranie, docenianie i uznawanie uczenia się pozaformalnego, w tym odbywającego się w ramach wolontariatu, oraz zwiększanie włączającego charakteru, jakości i uznawania transgranicznych działań solidarnościowych" stanowi konkretną, wymagającą działania, kwestię.

10. Jedną z pierwszych trudności, jakie napotykają młodzi ludzie zainteresowani transnarodowym wolontariatem, jest kwestia dostępu, na specjalnej krajowej stronie internetowej, do przyjaznych dla użytkowników informacji na temat statusu i praw wolontariuszy, które umożliwiłyby im rozpoczęcie transgranicznej działalności wolontariackiej z pełną świadomością tego, jaki będzie jej wpływ na ich prawa i uprawnienia w zakresie zabezpieczenia społecznego w przyjmującym państwie członkowskim oraz w państwie członkowskim ich zwykłego pobytu ([11]). Na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów Komisja i państwa członkowskie są już zobowiązane do dostarczania obywatelom UE przyjaznych dla użytkownika informacji online na temat praw, obowiązków i zasad określonych w prawie Unii i w prawie krajowym dotyczących wolontariatu w innym państwie członkowskim ([12]).

11. Wiele kwestii związanych z mobilnością transnarodową nie może zostać rozwiązanych wyłącznie na szczeblu krajowym, ponieważ są w nią zaangażowane zarówno wysyłające, jak i przyjmujące państwa członkowskie. Ramy administracyjne i prawne dotyczące wolontariatu mogą się różnić w poszczególnych państwach członkowskich. Przyjazne dla młodzieży i obszerne informacje dotyczące krajowych przepisów prawnych i administracyjnych regulujących wolontariat, w szczególności informacje na temat zabezpieczenia społecznego zarówno w wysyłających, jak i przyjmujących państwach członkowskich, są bardzo ważne dla młodych ludzi pragnących zaangażować się w transnarodowe działania wolontariackie.

12. W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027" ([13]) uznano znaczenie wolontariatu dla integracji oraz włączenia społecznego osób o mniejszych szansach. W przypadku wielu z nich działania wolontariackie mogą stanowić najbardziej dostępną opcję zaangażowania się w mobilność transgraniczną, zwłaszcza w formie wolontariatu krótkoterminowego lub wolontariatu w grupach lub zespołach.

13. W przypadku obywateli państw trzecich wolontariat transgraniczny mogą utrudniać przeszkody administracyjne i praktyczne, jeżeli istnieje konieczność ubiegania się o wizę krótko- lub długoterminową lub dokument pobytowy do celów wolontariatu w innym państwie członkowskim. Dyrektywa (UE) 2016/801 reguluje warunki uzyskania wizy długoterminowej lub dokumentu pobytowego w celu przyjęcia do państwa członkowskiego UE w celach wolontariatu. Nie zawiera jednak przepisów dotyczących wewnątrzunijnej mobilności wolontariuszy z państw trzecich.

([10]) Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r., COM(2020) 625 final, dostępny na stronie EUR-Lex - 52020DC0625 - PL - EUR-Lex (europa.eu)

([11]) Należy przypomnieć, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przewiduje koordynację praw w zakresie zabezpieczenia społecznego, w tym świadczeń chorobowych, w sytuacjach transgranicznych i ma zastosowanie do wolontariuszy przemieszczających się pomiędzy państwami członkowskimi.

([12]) Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 32, załącznik I, sekcja E. Realizowane w postaci portalu Twoja Europa: Twoja Europa (europa.eu)

([13]) COM(2020) 758 final.

14. Zdobyte w ramach wolontariatu efekty uczenia się zwiększają szanse wolontariuszy na zatrudnienie. Istnieją krajowe lub unijne ramy (tzn. Youthpass ([14]) i Europass ([15])) wspierające identyfikowanie, dokumentowanie i walidację efektów uczenia się osiąganych w ramach działań wolontariackich. W zaleceniu Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ([16]) zachęcono pracodawców, organizacje młodzieżowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego do promowania i ułatwiania identyfikacji i dokumentacji efektów uczenia się uzyskanych w ramach pracy lub działań wolontariackich. W ocenie ([17]) zalecenia Rady z 2012 r. określono obszary, w których konieczne są dalsze działania, aby osiągnąć cele tegoż zalecenia, czyli zapewnienie obywatelom dostępu do większej ilości lepszych możliwości walidacji kwalifikacji, co umożliwi im dostęp do dalszego uczenia się oraz odpowiednie wykorzystanie swoich umiejętności w społeczeństwie europejskim i na rynku pracy. Wolontariusze są jedną z grup docelowych decyzji z dnia 18 kwietnia 2018 roku w sprawie Europass.

15. Rozwój sytuacji od 2008 r., stwierdzenie istnienia barier dla wolontariatu transnarodowego, a także zalecenia polityczne grupy ekspertów dotyczące wspierania mobilności młodych wolontariuszy wskazują na potrzebę opracowania nowego zalecenia Rady w sprawie wolontariatu, aby ułatwić realizację i poprawić jakość transnarodowego wolontariatu młodzieży oraz sprzyjać wzajemnemu uczeniu się, tworzeniu sieci kontaktów i synergii między programami i działaniami wolontariackimi państw członkowskich i Europejskiego Korpusu Solidarności.

16. Niniejsze zalecenie jest w pełni zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

UZNAJE, ŻE:

17. Na potrzeby niniejszego zalecenia stosuje się definicję „wolontariatu" z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/888 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiającego program „Europejski Korpus Solidarności". To znaczy, że wolontariat rozumiany jest jako działanie solidarnościowe realizowane przez okres do 12 miesięcy jako dobrowolne działanie nieodpłatne ([18]), które przyczynia się do realizacji wspólnego dobra. Jeżeli prowadzone przez państwa członkowskie programy transnarodowe przewidują działania solidarnościowe trwające dłużej niż 12 miesięcy, które pod innymi względami odpowiadają definicji wolontariatu, na potrzeby niniejszego zalecenia należy je utożsamić z wolontariatem i objąć zakresem zalecenia.

18. Zgodnie z niniejszym zaleceniem wolontariat młodzieżowy obejmuje działania wolontariackie na terenie całej UE prowadzone przez obywateli UE lub państw trzecich, którzy zamieszkują w jednym państwie członkowskim i przemieszczają się do drugiego w celu odbycia wolontariatu w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności lub dowolnego krajowego działania lub programu w zakresie wolontariatu transgranicznego prowadzonego przez państwa członkowskie. Działania podejmowane przez państwa członkowskie i Komisję w odpowiedzi na niniejsze zalecenie powinny, w miarę możliwości, uwzględniać także działania wolontariackie prowadzone przez państwa członkowskie we współpracy z państwami trzecimi. Wolontariat nie powinien negatywnie wpływać na potencjalną lub dotychczasową pracę za wynagrodzeniem ani nie powinien być postrzegany jako jej zamiennik. Terminy „młodzież" i „młody" obejmują osoby w przedziale wiekowym od 18 do 30 lat.

19. Osoby młode o mniejszych szansach to osoby młode, które z przyczyn ekonomicznych, społecznych, kulturowych, geograficznych lub zdrowotnych, ze względu na ich pochodzenie ze środowiska migracyjnego lub z powodów takich jak niepełnosprawności lub trudności w nauce, lub z innych powodów, w tym z powodów mogących prowadzić do dyskryminacji wymienionych w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zmagają się z trudnościami stojącymi na przeszkodzie w skutecznym dostępie do możliwości ([19]).

([14]) Youthpass jest głównym instrumentem uznawania i walidacji, który pozwala wszystkim uczestnikom Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności odzwierciedlić proces uczenia się oraz udokumentować jego efekty w postaci świadectwa Youthpass.

([15]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/646 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wspólnych ram mających na celu świadczenie lepszej jakości usług w zakresie umiejętności i kwalifikacji (Europass), uchylająca decyzję nr 2241/2004/WE (Dz.U. L 112 z 2.5.2018, s. 42) ustanawia europejskie ramy mające na celu wspieranie przejrzystości i zrozumienia umiejętności i kwalifikacji zdobytych w warunkach formalnych, pozaformalnych i nieformalnych, w tym w drodze doświadczeń praktycznych, mobilności i wolontariatu.

([16]) Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

([17]) Ocena strategii UE na rzecz młodzieży oraz zalecenia Rady w sprawie mobilności młodych wolontariuszy (europa.eu), 2016.

([18]) Wolontariusze nie otrzymują wynagrodzenia za swój czas, ale mogą otrzymać zwrot niektórych kosztów, zazwyczaj ograniczonych do kosztów podróży, wyżywienia, zakwaterowania lub innych niewielkich wydatków osobistych.

([19]) Zob. taką samą definicję w art. 2 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/888.

NINIEJSZYM ZALECA, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE:

Nadal promowały wolontariat transnarodowy w Europie i poza nią, odpowiednio uwzględniając krajowe przepisy ramowe i ustawodawstwo w dziedzinie działań wolontariackich oraz ogólne priorytety krajowe państw członkowskich, a także możliwości lokalne i system wydatków publicznych.

Ułatwiały w tym celu realizację poniższych działań:

20. Rozważenie środków przyczyniających się do opracowania lub utrzymania odpowiednich i jasnych ram prawnych i wykonawczych dotyczących zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony uczestników transnarodowych działań wolontariackich poprzez:

    a) zapewnienie objęcia wszystkich wolontariuszy systemem zabezpieczenia społecznego w danym państwie członkowskim, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;

    b) wspieranie organizatorów zaangażowanych w realizację tych działań w zapewnianiu istnienia jasnych i rzetelnych procedur opieki nad wolontariuszami i pomocy im na wypadek kryzysów, sytuacji nadzwyczajnych i innych nieprzewidzianych okoliczności.

21. Dostarczanie informacji w taki sposób, aby były one dostępne, i podnoszenie świadomości praw wolontariuszy, przewidzianych w specjalnych ramach określonych powyżej, w szczególności poprzez:

    a) zapewnienie istnienia krajowej strony internetowej spełniającej wymogi dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych ([20]), w celu dostarczania wolontariuszom praktycznych, dostępnych i obszernych informacji na temat krajowych przepisów prawnych i administracyjnych dotyczących wolontariatu oraz wpływu wolontariatu odbytego w innym państwie członkowskim na obecne i przyszłe prawa i uprawnienia w zakresie zabezpieczenia społecznego ([21]) wolontariusza (zarówno dla wolontariuszy przyjeżdżających do krajów Unii, jak i wyjeżdżających z nich);

    b) wspieranie podmiotów udzielających informacji młodym ludziom poprzez zachęcanie do szkoleń w zakresie przedstawiania w sposób przyjazny dla młodzieży informacji dotyczących krajowych przepisów prawnych i administracyjnych regulujących wolontariat;

    c) zachęcanie do tego, by przy sporządzaniu takich informacji współpracować z istniejącymi sieciami i usługami, takimi jak ERYICA;

    d) zachęcanie organizatorów istniejących krajowych programów i działań w zakresie wolontariatu transgranicznego, by wskazywali odpowiednie krajowe i europejskie strony internetowe ([22]) informujące wolontariuszy o ich prawach i obowiązkach, a także o przepisach mających zastosowanie do wolontariatu w innym państwie członkowskim.

22. Poprawa jakości oferty wolontariatu poprzez wspieranie starań organizatorów działań wolontariackich mających na celu zwiększanie ich zdolności. Można to osiągnąć zwłaszcza poprzez:

    a) zachęcanie organizatorów w wysyłających i przyjmujących państwach członkowskich do współpracy, w tym poprzez udzielanie wystarczających informacji o wolontariacie, jego organizatorach i o wolontariuszu, tak aby obie strony mogły świadomie zdecydować, czy działalność jest odpowiednia, i spełnić wszelkie wymogi prawne;

    b) zachęcanie organizatorów wolontariatu, by kładli nacisk na jakość, między innymi poprzez organizowanie wolontariatu w oparciu o analizę pozwalającą wspierać możliwe do sprecyzowania potrzeby i prowadzącą do rezultatów korzystnych dla społeczności lokalnych;

    c) zachęcanie organizatorów wolontariatu, by kładli odpowiedni nacisk na jego wymiar edukacyjny, w tym na naukę języków w ramach wolontariatu transnarodowego;

([20]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1).

([21]) W tym informacje na temat procedur ubiegania się o europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego (EKUZ) oraz szczegółowe informacje na temat tego, co jest, a co nie jest objęte krajowymi systemami opieki zdrowotnej.

([22]) Wielojęzyczny portal „Twoja Europa", który powstał na mocy rozporządzenia (UE) 2018/1724, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1; serwis internetowy Youth Wiki na Europejskim Portalu Młodzieżowym; informacje na portalu europa, np. na temat EKUZ: Wystąpienie z wnioskiem o wydanie karty – Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne – Komisja Europejska (europa.eu)

d) wspieranie organizatorów wolontariatu w bardziej systematycznym i powszechnym korzystaniu z istniejących krajowych lub unijnych ram (np. Youthpass i Europass), by sprzyjać identyfikowaniu, dokumentowaniu i walidacji efektów uczenia się osiąganych w ramach działań wolontariackich;

e) uznanie pracy z młodzieżą za jeden z najważniejszych sposobów propagowania możliwości uczestnictwa młodych ludzi w wolontariacie oraz jedno z głównych narzędzi podnoszenia jakości wolontariatu w UE i przyczynianie się w ten sposób do realizacji europejskiego programu pracy z młodzieżą ([23]);

f) promowanie transgranicznej mobilności osób zaangażowanych w pracę z młodzieżą i w pracę organizacji młodzieżowych;

g) wspieranie procesu szkolenia osób pracujących z młodzieżą oraz organizatorów wolontariatu, z uwagi na ich kluczową rolę w towarzyszeniu młodym wolontariuszom i doradzaniu im podczas wartościowego doświadczenia wolontariackiego;

h) zachęcanie organizatorów wolontariatu transnarodowego do ubiegania się o znak jakości Europejskiego Korpusu Solidarności;

i) opracowanie i upowszechnianie ogólnych norm jakości wolontariatu inspirowanych kompleksowym systemem środków zapewniających jakość, wsparcie, a także włączenie społeczne i certyfikację, zawartym w rozporządzeniu (UE) 2021/888 ([24]), jeżeli pozwala na to kontekst krajowy;

j) przyjęcie środków gwarantujących, że wolontariat nie będzie prowadził do zastępowania zatrudnienia.

23. Zapewnienie realnych możliwości dostępu do wolontariatu transnarodowego wszystkim młodym ludziom, w tym osobom o mniejszych szansach, między innymi poprzez:

a) wspieranie tworzenia lub funkcjonowania krajowych portali oraz struktur regionalnych i lokalnych, takich jak infrastruktura pracy z młodzieżą i ośrodki informacji dla młodzieży – tam gdzie takie istnieją – w celu dostarczania informacji i porad na temat istniejących możliwości wolontariatu, w formacie dostępnym dla osób niepełnosprawnych, potencjalnym młodym wolontariuszom, w tym młodzieży o mniejszych szansach, organizacjom społeczeństwa obywatelskiego lub organizacjom solidarnościowym oraz innym zainteresowanym podmiotom w tej dziedzinie. W tych strukturach mogą się znaleźć sieci absolwentów (takie jak Europeers) oraz osoby pracujące z młodzieżą na szczeblu lokalnym, które wykorzystują swoje zdolności, by wzmacniać pozycję i wspierać potencjalnych przyszłych wolontariuszy, a tam, gdzie to stosowne, struktury te mogłyby współpracować z agencjami krajowymi realizującymi Europejski Korpus Solidarności;

b) ułatwianie młodym ludziom o mniejszych szansach dostępu do wolontariatu transnarodowego poprzez upowszechnianie ukierunkowanych i dostępnych informacji oraz prowadzenie działalności popularyzatorskiej przez odpowiednie organizacje i sieci ([25]), takie jak Eurodesk i ERYICA, w tym poprzez uwydatnienie znaczenia kompetencji międzykulturowych i uczenia się języków dla przyszłej mobilności transnarodowej;

c) zapewnianie zachęcania organizatorów działań wolontariackich do propagowania włączenia społecznego, w tym przez zapewnienie rozsądnego i odpowiedniego zakwaterowania dostępnego dla młodych ludzi, w szczególności dla osób niepełnosprawnych;

d) wspieranie organizatorów wolontariatu w opracowywaniu sposobów włączania w ich projekty osób młodych o mniejszych szansach ([26]), między innymi poprzez pomaganie im w nawiązaniu kontaktu z ekspertami ze służb odpowiedzialnych za kwestię włączenia społecznego, którzy mogliby okazać im wsparcie i zaproponować szkolenia;

([23]) Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie ram tworzenia europejskiego programu pracy z młodzieżą (2020/C 415/01).

([24]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/888 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Europejski Korpus Solidarności" oraz uchylające rozporządzenia (UE) 2018/1475 i (UE) nr 375/2014 (Dz.U. L 202 z 8.6.2021, s. 32).

([25]) Wytyczne na ten temat można znaleźć w strategii na rzecz włączenia społecznego i różnorodności w ramach programów Erasmus+ i „Europejski Korpus Solidarności": https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_pl

([26]) Zgodnie z unijnymi strategiami na rzecz równości i ramami polityki w zakresie włączenia społecznego skierowanymi do konkretnych grup dyskryminowanych i grup defaworyzowanych, przyjętymi w latach 2020–2021: unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 (COM(2020) 565 final z 18 września 2020), unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów (COM(2020) 620 final z 7 października 2020), strategia na rzecz równości osób LGBTIQ (COM(2020) 698 final z 12 listopada 2020), plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego (COM(2020) 758 final z 24 listopada 2020), strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami (COM(2021) 101 final z 3 marca 2021).

e) udzielanie ukierunkowanego wsparcia na rozwój wolontariatu, w szczególności sprzyjającego włączeniu społecznemu, równości i wzmocnieniu pozycji grup defaworyzowanych lub zagrożonych dyskryminacją oraz zachęcanie młodych wolontariuszy z tych społeczności do angażowania się w wolontariat, by propagowali go, a nawet stali się w swoich społecznościach wzorem do naśladowania;

f) wspieranie stosownych organizacji i sieci w promowaniu lokalnych działań wolontariackich (także krótkoterminowych, w niepełnym wymiarze czasu i w formie grupowej), które mogą stanowić pierwszy krok w kierunku uczestnictwa w działaniach transnarodowych, oraz zapewnianie dodatkowego wsparcia ukierunkowanego na rozwój możliwości wolontariatu dla młodzieży, która z różnych powodów nie może uczestniczyć w fizycznej mobilności transnarodowej, na przykład poprzez oferowanie m.in. możliwości wolontariatu cyfrowego;

g) dalsze promowanie istniejących narzędzi transnarodowych, które mogą sprzyjać mobilności młodzieży – takich jak karty mobilności – i zachęcanie do wykorzystywania ich we wszystkich transnarodowych działaniach wolontariackich ([27]);

h) rozwiązywanie – tam, gdzie to możliwe, i bez uszczerbku dla dorobku Schengen i prawa Unii w zakresie wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich – kwestii administracyjnych i praktycznych powodujących trudności z uzyskaniem dla obywateli państw trzecich wiz lub dokumentów pobytowych na potrzeby wolontariatu.

24. Zwiększanie wiedzy o korzyściach płynących z działań wolontariackich poprzez prowadzenie działań informacyjnych, doradczych i popularyzatorskich, także za pomocą angażowania w nie podmiotów krajowych z sektorów edukacji, szkoleń, zatrudnienia, służb społecznych i młodzieży. Zwrócenie szczególnej uwagi na dotarcie do młodych ludzi o mniejszych szansach. Należy przekonywać m.in. o tym, że:

a) wolontariat to dla młodych ludzi konkretny sposób przyczyniania się do rozwiązywania problemów społecznych i okazywania solidarności osobom znajdującym się w trudnej sytuacji;

b) wolontariat wspiera rozwój osobisty, edukacyjny, społeczny, obywatelski i zawodowy młodych ludzi oraz pomaga im rozwijać kompetencje, które są potrzebne i cenione na rynku pracy;

c) istnieją ramy ułatwiające identyfikację, dokumentację i walidację efektów uczenia się osiągniętych podczas działalności wolontariackiej (w tym Youthpass i Europass).

25. Wspieranie i promowanie związanych z wolontariatem działań na rzecz budowania społeczności. Obejmuje to:

a) zachęcanie do działania na szczeblu krajowym sieci wolontariuszy, zwłaszcza biorących udział w działaniach długofalowych, czyli takich, które nie są związane z jednym określonym projektem ani ograniczone czasem jego trwania;

b) promowanie istniejących sieci europejskich związanych z wolontariatem, w szczególności Europejskiej Sieci Solidarności i EuroPeers, a także innych zasobów i platform dostępnych za pośrednictwem portalu Europejskiego Korpusu Solidarności na Europejskim Portalu Młodzieżowym;

c) zachęcanie byłych wolontariuszy do dzielenia się doświadczeniami za pośrednictwem sieci młodzieżowych, placówek edukacyjnych i warsztatów, np. w roli ambasadorów lub członków sieci, a także do szkolenia obecnych lub przyszłych wolontariuszy;

d) zachęcanie organizatorów wolontariatu, by w czasie jego trwania wspierali integrację wolontariuszy ze społecznością przyjmującą, a po jego zakończeniu – ich dalsze zaangażowanie w wolontariat po powrocie do domu, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania osób młodych o mniejszych szansach.

26. Badanie nowych tendencji oraz alternatywnych wymiarów i formatów wolontariatu, w tym poprzez:

a) wspieranie testowania różnych form wolontariatu cyfrowego w kontekście transnarodowym i gromadzenia danych na jego temat, jako uzupełnienie mobilności fizycznej lub nawet jako samodzielną formę działań wolontariackich;

([27]) Stanowiło to dobrą praktykę już w niegdysiejszym wolontariacie europejskim. Obecnie Europejski Korpus Solidarności zapewnia nieodpłatną europejską kartę młodzieżową każdemu wolontariuszowi.

b) uznanie wartości wolontariatu międzypokoleniowego i promowanie go jako cennego wkładu w wyzwania stojące przed starzejącym się społeczeństwem, a także jako sposób angażowania młodych ludzi w dialog międzypokoleniowy, łatwiejszego przekazywania wiedzy między pokoleniami oraz zwiększania spójności społecznej.

27. Tworzenie synergii, komplementarności i ciągłości między programami i działaniami wolontariackimi na szczeblu europejskim i na różnych szczeblach w państwach członkowskich, na przykład poprzez:

a) wymianę informacji między państwami członkowskimi na temat istniejących programów wolontariackich, w tym krajowych systemów i działań służby cywilnej – tam, gdzie takie istnieją – oraz przekazywanie tych informacji Komisji Europejskiej w celu ich publikacji na Europejskim Portalu Młodzieżowym i Youth Wiki, a także opracowania najlepszych praktyk;

b) rozważenie środków propagujących i wspierających transfer najlepszych praktyk pomiędzy różnymi programami i działaniami wolontariackimi.

28. Wspieranie działań wolontariackich, które w znaczący sposób przyczyniają się do sprostania wyzwaniom związanym z klimatem i środowiskiem, poprzez:

a) zachęcanie do włączania we wszystkie projekty i działania wolontariackie praktyk ekologicznych, a także upowszechnianie wśród uczestników i organizacji uczestniczących zachowania odpowiedzialnego i przyjaznego środowisku;

b) zachęcanie do zmniejszenia śladu środowiskowego wolontariatu, na przykład poprzez ograniczanie ilości odpadów, recykling i, gdy tylko to możliwe, korzystanie ze zrównoważonych środków transportu;

c) wspieranie rozwoju działań wolontariackich w dziedzinie ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju, celów klimatycznych oraz zapobiegania klęskom żywiołowym i usuwania ich skutków.

29. Regularne przedstawianie aktualnych informacji o postępach we wdrażaniu niniejszego zalecenia w ramach strategii UE na rzecz młodzieży, w szczególności w ramach Youth Wiki.

NINIEJSZYM WZYWA KOMISJĘ, BY:

30. ułatwiała wymianę między państwami członkowskimi praktyk w zakresie eliminowania przeszkód, które mogą uniemożliwiać młodym ludziom uczestnictwo w wolontariacie, na przykład poprzez działania w zakresie partnerskiego uczenia się, grupy ekspertów Komisji lub platformę strategii UE na rzecz młodzieży;

31. wspierała państwa członkowskie we wdrażaniu niniejszego zalecenia za pośrednictwem mechanizmów i narzędzi współpracy przewidzianych w strategii UE na rzecz młodzieży, europejskim programie pracy z młodzieżą oraz w programach UE na rzecz młodzieży, w szczególności w Europejskim Korpusie Solidarności;

32. ułatwiała wzajemne uczenie się i wymiany między państwami członkowskimi i wszystkimi zainteresowanymi stronami na różnych szczeblach poprzez takie działania, jak partnerskie uczenie się, wzajemne doradztwo, korzystanie z pomocy grup ekspertów, a także tworzenie sieci kontaktów i innych struktur współpracy – również skupionych na synergii i komplementarności między systemami lub działaniami na szczeblu unijnym i krajowym, w tym krajowymi systemami służby cywilnej, tam gdzie one istnieją; wykorzystywała w tym celu istniejące fora, takie jak Youth Wiki i Europejski Portal Młodzieżowy, w ramach których państwa członkowskie i organizacje pozarządowe mogą na różnych szczeblach dzielić się wiedzą i zasobami;

33. badała nowe tendencje i formy wolontariatu zgodne z podstawowymi zasadami w zakresie równych szans i niedyskryminacji, dostępności, inkluzywności i wysokiej jakości działań, poprzez gromadzenie danych, opracowywanie najlepszych praktyk oraz przygotowywanie wytycznych i podręczników, w szczególności dotyczących wolontariatu cyfrowego lub mieszanego oraz wolontariatu międzypokoleniowego;

34. popularyzowała i rozpowszechniała informacje o europejskich możliwościach wolontariatu dla młodzieży, w szczególności dla osób o mniejszych szansach, za pośrednictwem Europejskiego Portalu Młodzieżowego, który dysponuje narzędziem do rejestracji działań solidarnościowych w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności; we współpracy z państwami członkowskimi zamieszczała na Europejskim Portalu Młodzieżowym łącza do odpowiednich krajowych stron internetowych ([28]);

([28]) Z uwzględnieniem informacji przewidzianych w pkt 2 lit. a) niniejszego zalecenia, a także informacji na temat krajowych programów i działań wolontariackich.

35. dalej rozwijała istniejące narzędzia UE, które ułatwiają walidację efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w szczególności instrumentu Youthpass i platformy Europass, oraz popularyzowała te narzędzia i wspomagała korzystanie z nich, w tym za pomocą europejskich poświadczeń cyfrowych w dziedzinie uczenia się;

36. wspierała badania naukowe i gromadzenie danych na temat długoterminowego wpływu wolontariatu i działań solidarnościowych na osoby fizyczne i organizacje, a także na społeczeństwo, w tym doświadczenia i spostrzeżenia zdobyte podczas pandemii COVID-19 na temat sektora wolontariatu i jego gotowości na podobne kryzysy, poprzez badania, ankiety, statystyki, badania naukowe i analizę danych;

37. wykorzystywała platformę Youth Wiki do gromadzenia informacji na temat postępów państw członkowskich w realizacji niniejszego zalecenia;

38. przedstawiła sprawozdanie z wykorzystania niniejszego zalecenia Rady w kontekście prac nad realizacją strategii UE na rzecz młodzieży oraz strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie.

Niniejsze zalecenie zastępuje zalecenie Rady z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 5 kwietnia 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodnicząca
R. BACHELOT-NARQUIN